

Vad har hänt?

MASSAKONFLIKTEN HAR DRAGIT MED SIG förveckling inom stuveriefacket, vilka börja anta hotande karaktär. Stuveriearbetarna neka på sina håll att stuva konfliktmassan, varav åter följt att arbetsvilliga anskaffats med åtföljande fridrysning, rekriverandet av polis och attacker från de strejkande.

Detta har skett i Umeå-trakten och stället heter Clemensås. Mätte det icke bli ett nytt Lunde. På andra håll däremot ha stuveriearbetarna i överensstämmelse med sina organisationers anvisning ställt sig utanför massakonflikten.

ILAUSANNE TYCKS ETT RELATIVT STILLESTÅND inträffat i förhandlingarna. Mac Donald, som arbetat intensivt, förmådde fört segrare makterna att ena sig om ett förslag till slutlikvidering med Tyskland, som efter tre års moratorium, skulle till Europas återupbyggnad — sända ej längre som skadestånd — utbetala sex miljarder mark.

Tyskarna fordrade fem års moratorium, avbetalningstermin tio år och erbjödo två miljarder, som sedan höjts till 2,6. Men detta sista anbud var förenat med de politiska villkoren att Tyskland erhåller rustningsfrihet och att förklaringen om Tysklands skuld till kriget frånträdes.

Fransmännen ha nu ordet, men vill inte ens ta dessa politiska villkor under övervägande.

DEN TYSKA VALSTRIDEN den fjärde för året, tog sin början i söndags. Mötet och blodiga sammandrabbningar höra till ordningen för dagen. Regeringen gynnar uppenbart Nazis. Vårwärts — den stora socialdemokratiska tidningen — har indragits på fem dagar. Nervositeten är i stigande.

Tidevarvets sommarferier taga sin början och med nästa vecka. Följande nummer av Tidevarvet utkommer icke förrän lördagen den 30 juli.

Till Sigrid Leijonhufvud.

Sigrid Leijonhufvud forskar med förkärlek i 1700-talets historia. Kring Carl Gustaf Tessin och Gustaf den tredjes tid röra sig de flesta av de värdefulla och intresseväckande arbeten, som härstamma från hennes skriftställarskap. Men själva tillhör hon vår tids historia. Ty få äro de, som likt Sigrid Leijonhufvud verkat för kvinnors lika rätt till arbete och lika rätt inför lagen, inte i partipolitiska strider eller deltagande i kvinnörelsen, men genom sin förmåga personlighet, sin smuttliga rättskänsla, sitt stillfulla upprådande och sin fördomsfria, vidsynta livsyn.

Därför säga vi henne ett tack på hennes högtidsdag! Och alltid!

Elisabeth Tamm.

”Höra väderleken”.

Av DEVINEZ.

Det kan hända mig ibland att känna så starkt min hänsynsfulla omgivningens önskan genom vägen, att jag självmant bryter av mitt arbete för att inbjuda den att komma in och höra väderleken. På så sätt har jag fått höra så pass mycket själv, att jag kommit till fundera över hur ofantligt föreställningarna om detta fenomen ha förvandlats. Ty på den förhistoriska tiden, då jag läste geografi i skolan, hade alla länder sitt eget bestämda klimat. England hade sitt öklimat, Ryssland sitt fastlands- och Norrland var sina provinsiella klimat, det ena mildt och det andra hårt. Nu är det helt annorlunda. Inte bara är det ofta varmare i Haparanda än i Malmö, men väderleken är internationell, supranationell. Högröck och lågröck vandra fritt och utan pass över alla gränser och bejda sig ej ens där nya kontinenter ta vid eller stora oceaner. Vi sitta ej mer med vårt eget väder, vi ta det i arv från söder och norr, från öster och väster. Stundom laga vi själva ihop en väderlek och sända ut den i världen att lysa upp eller förörka.

Vi kunna icke mera vara tillgätliga för vår nästas regn ty i morgon är det vårt. Även om samma fenomen ger regn i Skåne och snö i Norrland eller tvärtom, är det dock ett och samma ändå.

Just nu ha vi en underbar sommar med detta livva drag av pålitlighet i sitt väsen som jag från barndomen älskar att minnas hos mina somrar och morföräldrar. Därför vilgar jag nu att väderlekstjänstens pro-

letior. Jag har inga klövervallar att slå, varför skulle jag då förmörka denna sagliga, soliga dag med kunskaper om att ett oväder kommer vädrande, som jag inte kan skrämma eller beveka bort ändå?

Men så träffar jag människor till vilka jag inte kan bedja att tåga, när de börja med ett ämne som inte passar mig. Därför måste jag ändå höra allt om väderleken, ty de äro besynnerligt roade av att på regn. »Besynnerligt» säger jag, inte därför att det är tvärtom mot mig, ty det kan ju vara jag som är besynnerlig lika bra. Utan därför att när det gäller de lågröck, stormar och jordbävningar som uppstå och gå fram i människornas värld, då hänge de sig åt levnadsreglen att en ta dag i sänder, vilket ju är fel. Varför skulle man leva som om man vore maktlös, då man inte är det?

Man skall inte systematiskt uppöva fatalism på ett område, där den är en ovärdighet och en fara. Hing Kismet och Karma, vi äro ju människor med vilja och kraft. Låt oss ta tilligt emot skyfall, sen vi tått vårt tak, men må vi vara ökliga, underdigniga gent emot de processer och oviderskoncentrationer som pågå inom människornas värld.

Jag vore gärna en Spielverderber, en som förstörde något för dem som söka rädda några timmar i fred på sin förstugukvist, om jag bara dugde till det och nådde fram.

Den som kunde transformera det intresse som ägnas sutsiktarna för de närmaste tjugofyra timmarna» och leda det i förmuftiga färar att driva fram förmuftiga beslut, den lyckliga varelsen skulle vara oemotståndlig.

DEN TYSKA REGERINGEN har uppsagt handelsavtalet med Sverige. Egentligen skulle avtalet utlöpa vid årets slut, men dagen är nu fixerad till den 15 februari så svenska riksdagen skall hinna ta ställning. Det anses att agrarintresset i Tyskland framtvungit uppsägningen, som egentligen är en stor fördel för Sverige, då tyska exporten är betydligt övervägande vår export dit. Tyskarna vill ha tull på vissa trävaror samt får och nötkreatur. För Sverige är det otvivelaktigt bättre att köpa sina hitills från Tyskland importerade varor på annat håll.

SIAM HAR GÅTT IGENOM en kort, oblodig och lycklig revolution och därmed har fjärden Österns sista med enväldiga styra stät övergått till ett konstitutionellt styrelsesätt. Revolutionen utfördes av armén och flottan, orsakerna lågo på det ekonomiska området. Landet är överbelånat, spådbarnsdödligheten minskas och skatteinlösa ökas och den stora kungliga familjens civilistiska blev landet för tung. Anars hade man visst intet emot den kungliga familjen, som livligt deltagit i landets styrande. Kung Prajadhipok, vars ätt härskat i över hundraårtio år, var ej hemma i sin huvudstad, när revolutionen bröt ut. Man sjuikade efter honom med ett krigsartigt, sedan man för säkerhetens skull lät i några prinsar.

DE BÅDA STORA PARTIERNA I AMERIKA äro för närvarande selsatta med nominering av kandidater till presidentvalet. Demokraterna äro redan färdiga.

Roosevelt är uppställd och har även han uttalat sig mot förbudet. Det republikanska partiet, som i och för sig är betydligt mer »vätt», har ännu ej kommit fram till en kandidat. Så förbudets öde tycks vara avgjort.

Folket jublade, när proklamationen kungjordes. Heder åt en sådan kung! Siam bör numera nämnas icke blott på grund av sina odödliga tvillingar och sina kattor utan även på grund av ett vidsynt kungahus.

— Hem, pojkar, hem, det är hemma vi vill vara! sjöng vi i alla demobiliseringsläger. O, det här landet var guds eget land. Vi sprang till tågen med våra svajande flaggor och nya utrustningar och alla papper i ordning och den sista avlöningens nya sedlar prasslande i fickorna. Världen var räddad åt demokratin och Amerika var alla möjligheters land!

Vi tog arbete om vi kunde få något. Somliga jobb tjänade vi stora pengar på,

på andra platser var det arbetsgivarna som förtjänade på oss, men vi hade i varje fall till mat, vi kunde spara några slantar, gifva oss och börja göra avbetalningar på ett litet hem. De goda tiderna låg framför oss.

Så blev det sämre och man började se sig om med demokratiska ögon. Då stod de färdiga med understöd till veteraner. Nationen stäm bakom er, pojkar! Vi fick litet med av det där och vi gjorde av med det och beråkade litte att det skulle komma en depression nr 8 B i konjunkturcykeln. Men se på oss nu!

Några arbetslösa ex-soldater i Portland, Oregon, infiblade sig att de ville ha sina pensioner nu. 1945, när de rätteligen skulle utbetalas, vore för sent. De skulle då bara kunna användas att köpa kransar till deras gravstenar. De ansåg också att understödet, om de utbetalades nu, skulle bidraga till att hjälpa upp affärslivet, framförallt detaljhandeln i småstäderna. Kanske just räckta till att hålla dem uppe tills tiderna blev lättare. Hur som helst, alla andra får ju erkännande och pension. Moratoriet var ett handtag åt Europas stater,

Veteranerna komma hem.

Före detta soldater i Förenta Staterna, krigsveteranerna, klämpa för närvarande en förtvivald kamp för arbete och livsuppehälle och ha i tusental slutit sig samman till demonstrationer för att avfordra myndigheterna de understöd, som de anse sig vara berättigade till. Denna rörelse, som på sina håll åstadkommit allvarliga oroligheter, skildras i The New Republic i en liten artikel av författaren John Dos Passos, som själv på sin tid deltog i världskriget. Vi återge några delar av denna artikel som ger en så skarp bild av den sammanströande världen som är de förutvarande frontsoldaternas enda säkra behållning.

— Hem, pojkar, hem, det är hemma vi vill vara! sjöng vi i alla demobiliseringsläger. O, det här landet var guds eget land. Vi sprang till tågen med våra svajande flaggor och nya utrustningar och alla papper i ordning och den sista avlöningens nya sedlar prasslande i fickorna. Världen var räddad åt demokratin och Amerika var alla möjligheters land!

Vi tog arbete om vi kunde få något. Somliga jobb tjänade vi stora pengar på,

på andra platser var det arbetsgivarna som förtjänade på oss, men vi hade i varje fall till mat, vi kunde spara några slantar, gifva oss och börja göra avbetalningar på ett litet hem. De goda tiderna låg framför oss.

Så blev det sämre och man började se sig om med demokratiska ögon. Då stod de färdiga med understöd till veteraner. Nationen stäm bakom er, pojkar! Vi fick litet med av det där och vi gjorde av med det och beråkade litte att det skulle komma en depression nr 8 B i konjunkturcykeln. Men se på oss nu!

Några arbetslösa ex-soldater i Portland, Oregon, infiblade sig att de ville ha sina pensioner nu. 1945, när de rätteligen skulle utbetalas, vore för sent. De skulle då bara kunna användas att köpa kransar till deras gravstenar. De ansåg också att understödet, om de utbetalades nu, skulle bidraga till att hjälpa upp affärslivet, framförallt detaljhandeln i småstäderna. Kanske just räckta till att hålla dem uppe tills tiderna blev lättare. Hur som helst, alla andra får ju erkännande och pension. Moratoriet var ett handtag åt Europas stater,

(Forts. å sid. 4.)

Läckert och hälsosamt är smörgåsarbrödet UPLANDSKUBBEN I hygienisk förpackning hos Eder handlande. *Undvik efterrapningar!* **Begär uttryckligen Uplandskubben!**

Hjälpen åt Österrike. Efter långa förhandlingar ha makterna i Lausanne kommit överens om ett lån åt Österrike på 300 miljoner schilling. Man hoppas att Österrikes hittillsvarande belägenhet, framställt här ovan, därmed skall bli mera hoppfull.

Rustningsaffrorna stiga. Ammunitionstillverkningen och närstående industrier ha ännu inte känt av depressionen.

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorable Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Herkesgatan 14 (f. d. L. S. Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker.
Boutredningar och testamenter, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Eva von Heideman

Mottagning enligt överenskommelse.
Ostermalmsstorg 5, 3 tr. Tel. 736 54.

Tandläkare

EMIL LINDBLADS
PRIVATKLINIKER

Stockholms största och modernaste
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalms-
Kungsholmsörs. 16. Tel. 728 50, 728 79

Hantverkarg. 37. Tel. K. 37, K. 37 38
(Bauströmgatan v. Kungsholms Läroverk)

Mottagn. 8.30-9.00, 1.30-2.00, 6-7
Tandvård behandlas hela dagen 8-2
Lördagar stängda 4 (sommarmån. 2)

Kostnadsfri rådgivning.
Endast exam. tandläkare.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19

Mottager inackord även för längre tid.
Tryggt och öppet vård.
Tel. 778 24.

Klockarebolagets

Begravningsbyrå,
Skepparegatan 39. 734 36, N. 60 98.
St. Paulsg. 15. Sö. 30 87.
Filiater: Ägnet. 40. Kh. 335 28.

Kvinnlig
ungdom

som ämnar vistas i Norrköping, rekommenderas Frälsningsarméns Pensionat, Bredgatan 46. Hel inack. Billiga priser. Nutida bekv. Tel. 15 53.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • " " 73 37
GOTGATAN 52 • " " 335 09

Advokaten, Jur. Kand.

Majken Billjer

Regementsg. 8 (vid Moresöbron).
Tel. 18 59 och 18 54.

MALMÖ

Familjerättsliga ärenden. Boutredningar, arvs- och testamentsärenden samt övriga juridiska uppdrag. Skriftliga förfrågningar besvaras omgående.

Den 9 juli 1932.

Lantarbetarnas
lönefråga.

Som ett led i striden på arbetsmarknaden ingår, att Lantarbetsgivarföreningen med undantag för Västmanland, Bergslagen och Gävle-Dala distrikt i sin sida och Lantarbetarförbundet i sin sida uppsagt sina avtal. Lantarbetsgivarföreningen fördrar en sänkning på c:a 20 å 30 procent, Lantarbetarförbundet en ökning på c:a 50 kr. pr lön.

Vad för i är? För Lantarbetarförbundet kan en höjning av lönerna under nuvarande förhållanden knappast vara tänkbar, snarare ha väl taktiska skäl diktat beslutet. Lantarbetsgivarföreningen återigen stöder sig på jordbrukets ständigt åberopade nödläge. Ingen, som vill vara rättvis, kan heller förneka, att jordbruket är nödställt, så nödställt att man måste förvärna sig över, att det överhuvudtaget kan hållas gående. Orsakerna till nödläget ha vi hört intill leda. Huvudsakliga skälet är skuldställningen under kristiden och köp till för höga värden. Det andra skälet, som vanligen framhåves, är de fallande priserna å jordbruksprodukter och svårigheten för avsättning samt den allmänna depressionen. Jordbrukets obestand har ej uppstått genom lantarbetarnas löneförändringar.

Den skrivelse, där Lantarbetsgivarföreningen uppsäger avtalet, bygger på, att jordbruket betalar för höga löner i förhållande till sin avkastning, men av sociala hänsyn hittills avhållit sig från att uppsägna detsamma. Nu anser man emellertid, att situationen kräver en ändring. Att jordbruket — i varje fall i sitt nuvarande skick — inte bär sig, är obestridligt. Men det är också obestridligt, att lantarbetarnas löner alltid stått och förhållandevis stå lägst. Det är möjligt, att lönerna på en del chefsposter och för en del industrarbetare i jämförelse med andra rättvisligen borde sänkas under nuvarande depression, men därom är här icke fråga. Det gäller lantarbetarnas löner. Då måste man säga: är deras arbete för högt betalat? Ty det är väl så, frågan bör ställas. Lönen bör utgå för arbetet. Givetvis måste lönerna till en viss grad vara beroende av inkomsterna, men det är annärkningsvärt att först nu, när inkomsterna äro dåliga eller inga, uppstår tanken på att tillämpa ett sådant system. Det var ej tal om något sådant i de goda tiderna. Man vill bjuda en fast grundlön på 4- å 500 kronor och sedan en tilläggslön beroende på prissättningen. Men det förhållande att en lägre lön kan vara jämställd med en högre beroende på möjligheten till större utbyte, då priserna sjunka, finns redan genom naturförändringarna, staten. Viss del av avlöningen utgår ju i säd, mjölk m. m. varigenom lönen automatiskt sjunker och stiger med gållande priser. Det nya avtalsförslaget är således ofrånkomligt en direkt lönesänkning, ingenting annat, och man

Ett upprop till
Sveriges kvinnor.

Ett stort antal opolitiska kvinnosammanslutningar har inför det stundande riksdagsmannaval riktat en uppmaning till de kvinnliga väljarna att beakta sin medansvarighet i den aktuella politiken och genom deltagande i förberedande valmöten samt genom att mangrant rösta uppfylla sina medborgerliga plikter.

Föreningarna äro:
Affärs- och Yrkeskvinnors klubb, Fredrika-Bremer-Förbundet, Föreningen G. C. L., Föreningen Kvinnor i statens tjänst, Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm, Kvinnliga postföreningen, Kvinnliga telefonistemanföreningarnas Centralförening, Kvinnliga telegrafpersonals förening, Statsbanornas Kvinnliga tjänstemannaförening, Stockholms kvinnliga expeditförening, Stockholms stads kvinnliga tjänstemäns förbund, Svenska avdelningen av Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, Svenska Kvinnornas Nationalförbund, Svenska Kvinnors Medborgarförbund, Svenska Open-Door-gruppen, Sveriges Folkskollärarinneförbund, Sveriges Husmoderföreningars Riksförbund, Telegrafverks kvinnliga kontorspersonals förening, Vita Bandet.

I det utsända uppropet erinras om att det i år är fjärde gången som landets kvinnor utöva sin rätt att deltaga i val till riksdagens andra kammare.

Varje valberättigad kvinna, som icke redan har sin politiska partiståndpunkt avgjord, bör karläggas för sig vilken meningsriktning, som bäst motsvarar hennes uppfattning i samhällsfrågor, och som hon följaktligen vill stöja med sin röst. Den som vill deltaga i bestämmandet av vilka personer — män och kvinnor — som skola uttagas på valsedlarna, måste vara ansluten till en politisk organisation och deltaga i de valmöten, där listorna uppsättas.

Kvinnorna böra komma ihåg, att den stora kvinnliga väljarkåren företrädes i riksdagen av endast fyra representanter. Det är en angelägenhet av den största betydelse, att de framstående kvinnliga krafter, som redan finnas inom riksdagen, vid höstens val förstås. Kvinnorna måste sörga för att flera goda kvinnosammupplösa på respektive partiorganisationers vallistor och där erhålla en sådan placering, att deras insatser tryggas. Och de kvinnor, som äro försuttsättningar för de göra en insats i riksdagsarbetet *id ej draga sig undan*. De måste betänka att till medborgarriktningen hör ej blott skyldigheten att vid de politiska valen skänka sin röst. Den medför för kvinnorna samma förpliktelse som för männen — att, där det fordras, taga emot val till riksdagen för att mera aktivt än hittills kunna deltaga i arbetet för samhällets bästa.

Remissdebatten
på Fogelstad.

För trots skiftande åskådningar, skulle kunna verka för *freden* inleddes på lördagen av Elin Wägner med en orientering översikt av läget i Lausanne och Genève just nu.

Amerika säger: Så länge ni betalar mer för era rustningar än ni betalar till oss har vi ingen anledning hjälpa er. — Kvinnorna måste lägga in sitt intresse, resa en så stark opinion mot rustningsarna att de, som ännu inte kommit fram till den synpunkten att det är en fördel att få avrusta, utan vill gå åt det andra hållet, icke vågar göra detta. Vi måste uppvisa massorna om huru otillräckligt vår försvar alltid måste bli och vilken bluff det hela är. — Så krigsiga är vi nog inte som det system varunder vi suckar. — Det viktigaste just nu är att vi anskaffa oss en nådatid, en andhämtningsspaus — under vilken man får fundera ut hur man skall kunna begränsa uppgiften och få klara linjer att följa. Men för att få denna fredsbildande nådatid måste våra delegater i Genève få andra direktiv — eller också måste vi få andra delegater.

Viran Waltström, Sundsvall, vände sig mot den passivitet människorna ger uttryck för, när de säger: Jag passar inte med i arbetet — man kan ingenting göra

måste då fråga sig, om man verkligen har panna till att ytterligare göra mer lantarbetarnas redan förut onekligen låga kontantlöner. Innebräcker icke detta ett underkännande av deras arbete?

Jordbrukarna ha det svårt — liksom de flesta. De stå inför en omvälvning, de som andra. Det gäller att finna ut formerna för ett bäkräftigt jordbruk åt framtiden. Men det kommer sannolikt icke att kunna ske på styfot, som man nu försöker, det må vara statligt understöd eller förmynderskap. Icke heller genom att underbetala dem, som utföra arbetet på jorden. En ovardig handling hämnar sig alltid.

— jag är ingen föreningsmänniska, det är mig motbudande. Vem vad frågar om man passar i arbetet för livets nödort — till det tvingas man av självbevarelsedriften. Den borde också verka här. Pessimismen har gripit människorna. Överallt mötes man av en negativitet, som inte kan undgå att mer eller mindre förlama handkrafterna. »Vad tjänar det till, det är lönlöst», tycks vara tidens lösen.

Men nu, om någonsin, tjänar det något till. Vi lever i en brytningstid, något nytt håller på att skapas — detta nya är vi medansvariga i. Skall det bli något gott, något stort vill vi bygg upp, måste vi också arbeta i den andan. Vi Fogelstadförbundare, vi som fått så mycket av anda och kraft av andra, oss tillkommer det ej att säga: jag passar ej. Oss tillkommer att vara de ropande rösterna, som ständigt, ständigt skall mana andra. Det är inte första gången i historien en väldig omvandling av föreställning och väntande ågt rum.

Fogelstadskolan har lirt kvinnorna se mera internationellt och detta är av största betydelse för att kunna utföra ett positivt arbete i fredens tjänst. När vi sett att den gamla vägen varit oss till avgrundens brant, då ha vi sannemligen intet annat att välja på, än att bana oss en ny.

Det blev många inlägg i diskussionen, och när en radikal stämninga föreslog att kvinnorna skulle proklamera strejk och vägra att föda barn, så länge krig finns i världen, svarades: Men det gör de ju! Och de kommer allt mer att vägra (fast de inte klart vet sammanhanget), tills

Erik Asklund
Jakob Billström
Harry Blomberg
Knut Brodin
Curth Franke
Mia Leche
Hugo Lindberg
Artur Lundkvist
Josua Tillgren
Abraham Troell

— se där några författarenamn i de senaste två numren av veckotidningen

Fönstret

Prenumerera i dag! Halvår 6.50. Sänd beloppet pr postgiro 517 18 eller i frimärken till Fönstret, Centrum, Stockholm, eller prenumerera vid närmaste postanstalt.
Telefoner 775 och 77 75.

Provnnummer gratis.

dess att samhället ändras så att det passar kvinnorna att föda barn.

Utom fredsfrågan behandlades också frågan om, hur Fogelstadförbundet, trots skiftande åskådningar, skulle kunna verka politiskt i det kommunala livet.

Inledare var Jenny Johansson, Borås: Vi kvinnor måste bli dugliga. Vad vi kan göra är att sprida kännedom om medborgarskolan, där kvinnorna få sätta sig in i lagar och förordningar, vart man kan komma med nuvarande förordningar och vad som möjligen borde ändras. Men det räcker icke med duglighet, det måste också finnas villighet. Huru många dugliga — både män och kvinnor — vägrar inte att ta aktiv del i det allmänna tjänst — och huru många odugliga måste vi inte dörför nöja oss med! Vi måste delta i ärenden och röstning. Det är mycket troligt att vi kommer att löpa uppseende, kanske bli utsatta för väcka till att börja med — men i den mån vi befinnas vara insiktsfulla, kloka och modiga skall lojot försvinna. Partierna är ju samtidens mer eller mindre breda vägg. Bör vi gå den? För dem av oss som ha en klar partipolitisk inställning är ju saken klar. Man följer sitt parti och söker där verka för sina åsikter. Men vad är att göra för den eller de av oss som av en eller annan anledning stå utanför partierna?

Det var livligt deltagande i diskussionerna, och en och annan ville till och med att man skulle sätta upp en resolution, vilket dock låg utanför årsmötets uppgift.

Årsmötet avslöts av rektor Hermelin, som citerade en gammal pedagog: Ju större aktivitet man kostar på sig — ju större ser man problemen, och tillade: Ju mer man sätter sig in i en fråga, desto radikalare och aktivare blir man.

E. S.

liten slant
blir större
genom
kooperativa
inköp

Liliesjöbs

Parfumeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:
Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.
Hantverkaregatan 85 — Tel. Kh. 55 85.
Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.
E. värmekuddar — Kattskinn —
Kamelhärsartiklar — Urinbehållare
— Sanitetsbyxor för damer —
Allt i branschen.

Rättigheten att arbeta.

En av Wiens främsta pedagoger, fru Eugenia Schwarzwald, som själv grundat och länge arbetat i en »fri-skola» har för Tidsvarvet medarbetare berättat om sina erfarenheter av arbetslösheten bland ungdomen och samtidigt kommit med några synpunkter på vad som kan göras för denna ungdom, och vad som på sina håll redan gjorts.

— Kommer ni ihåg historien om kinesen och europén?, säger fru Schwarzwald.

En europé skrot inför en kines över maskinproduktionens fördelar: — Tänk er bara, sade han, den befriar människan från arbetet! — Det är ju fruktansvärt tragiskt, sade kinesen.

I hela vårt liv har vi hört klagan och stön över arbetet och det finns tusen skämt i stil med historien om mannen, som älskade arbetet så högt, att han i timal kunde se på hur andra arbetade. Vi visste inte i vår ungdom vilken lycka som ligger i arbetet. Nu förstår vi, att arbetet inte bara ger oss vår utkomst utan i själva verket är hela vår lycka, vårt enda sanna nöje, källan till självaktning och den djupaste kraften till att kunna leva vidare.

Jag har inte några förslag att komma med, det är bara en dröm jag drömmer. En mycket främstående skådespelare i Berlin samlar ihop en trupp av tjugo unga kolleger, som har talang men inget arbete och med dem far han från stad till stad. Han spelar de ypperligaste styckena och den i djupaste depression levande, från all kultur isolerade befolkningen ger tacksamt pengar och livsmedel i utbyte. Och åter arbetar och lever en grupp av människor.

Eller en dröm som redan har blivit förverkligad, jag tror det är i Würtemberg: Sextio unga män, studenter, arbetare och bönder, anmäler sig till myndigheterna i en liten stad, som absolut inte har råd att låta laga sin huvudgata, som är livsfarlig. De unga männen har sitt arbetslöshetsunderstöd, de inte kan leva på, men de har inget arbete. Om man uppläser ett tomt hus åt dem att bo i, och håller dem med mat, vill de gärna göra arbetet gratis. Bland dessa sextio är det bara en, som förstår sig på detta slags arbete. Han undervisar på de övriga. Det går dåligt i början, men till sist är de så skickliga, att

de får erbjudande om ännu ett gatuarbete. Jag drömmer i närheten av Wien ligger ett samhälle, där det då och då utbryter tyfepidemier. Det finns nämligen ingen vattenledning där. Ända sedan år 1883 har kommunen försökt att ha en vattenledning till stånd, men det har icke lyckats. Arbetslösa från Wien, metallsvavare, konsthistoriker, skräddare, typografier skulle göra arbetet. Då skulle de inte bara ha levat, utan de hade sluppit att leva förgäves. Kommunen, som aldrig får råd att betala vattenledningen, kunde gott och väl låta arbetslösa som utför det, äta med under ett års tid, där den själv åter.

En dröm som gått i uppfyllelse: Arbetslösa i Frankfurt lagat mat åt arbetslösa. Så omtänksamt och sparsamt de måste bese sig. Och den arbetslösa tar säkert hellre emot hjälp ur en arbetslös människas hand än av den, som från sin bil kastar till honom ett stycke choklad på gatan.

En av mina älsklingstankar: En stor verkstad med arbetslösa skomakare, som gör skor utan ersättning — bara för maten. De ha ju sitt arbetslöshetsunderstöd. Materialet kostar 5,40. De arbetslösa som inte kan betala mera får köpa skorna, ingen annan. Den öppna marknaden förlorar inte några kunder, ty de sämsta skorna i affärerna kostar 12 schilling. Samma sak med underkläder, kostymer och alla slag av nödvändig-artiklar, ty vårt oförnuftiga produktionssystem innebär, att de flesta människor måste umbäta mer eller mindre av nödvändiga ting.

Det finns otaliga möjligheter. Och ändå är de outförbara. Skådespelaren kan inte resa omkring med sina kolleger, eftersom Teaterförbundet inte tillåter det. De unga gatuarbetarna kan inte stå sig tillsammans om ett gatuarbete, emedan kommunalbetärförbundet förbjuder det. Aldrig skall man kunna övervinna svårigheterna att låta organiserade personer bygga en vattenledning. Människligheten vill gå under. Den enkla får bara vara en liten kugg, en mikrob i det hela. Talang betyder ingenting. Förtroendet ingenting. Skrankorna får inte överstigas, lagar är värre än taggrädsstängsel. Det som skall skyddas alla, kommer den enskilde att gå under.

I Österrike är det omöjligt att leva av arbetslöshetsunderstödet, åtminstone om man har familj att dra försorg om. Mer under tiden går hela samhället under. Det finns intet samhälle som har råd att hålla sig med en så stor skara icke arbetande. Om det vore tillåtet för de arbetslösa att arbeta också utan ersättning, skulle tusenden ha strömmat till och Österrike vore nu en lustgård i stället för att allting för förfälla.

Vad ungdomen längtar efter är nämligen inte bara arbete, utan framförallt stora uppgifter, gemenskap och samhörighet. Den arbetslösa är ensam, utstött, ungdomen kan inte leva utan kamratlighet. Det är många som tror, att de arbetslösa skulle vara så förlärligt

glada över en arbetsfri inkomst. Jag har aldrig träffat någon som tyckte så. Det kan ju hända att någon här och där arbetar ett par veckor för att sedan få arbetslöshetsunderstöd ett par månader. På det stora hela kan man säga att den arbetslösa ungdomen uppträder på ett beundransvärt sätt. När man betänkar vad arbetslösheten betyder för sinnet, för karaktären, ja, för den unga människans hela hälsa, då måste man erkänna, att den låga brottslighetsiffran är förvånande.

Ett himmelskt fålamod bor i människligheten, en oerhörd livskraft, en enastående förmåga av förnyelse. Vi har inte rätt att döma människor till en onyttig, tröstlös tillvaro på andras bekostnad. Stora upptäckare brukar få Nobelpriset. Den som nu kunde hitta på en utväg ur arbetslösheten, skulle framför andra förtjäna det.

Restaurang
Port Arthur
Blekningegatan 40
Telefon Söder 34784
Bra matställe

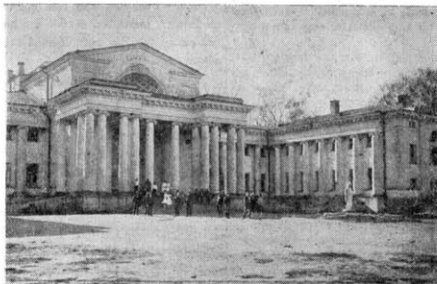
tunga lejonfötter. Allt vad man behövt av de gamla slottsöblerna har tagits i bruk — resten har skickats bort. Väldiga kristalkronor hänga ännu i taken och sirliga fåtöljer på svängda ben stå här och var grupperade i de stora samlingsrummen där dyrbara tavlor, skulpturer och mångahanda konstverk fortfarande stå orörda. Man promenerar ögnerat och hemvant i salongerna, man röker och strör askan på de fina parkettgolven, man diskuterar dagens aktuella problem bland palmerna i vinterträdgårdens grönskande blomstertrakt. Vid flygen i en av salongerna sitter en ung man och hamrar taktast Internationalen.

Och så är ju tjugufyra slott på Stenön utanför Lenins stad förvandlade till semesterher för inalles fem tusen proletärer. Vi fortsätta vandringen i den lummiga grönskan, över slingrande, romantiska broar och glittrande kanaler, genom långa alléer där träden sedan århundraden höjt sina väldiga kronor mot himlen och ströva omkring bland parkernas förfallna maffor och rabatter.

I ett av de gamla palatsen, Elagens-slottet, bedrivs vetenskapligt arbete — man har inrett slottet till institut för plantskydd. Här ligger Sovjets central för jordbruksvetenskap förslaget, med undervardelningar över hela landet. Slottet byggdes på 1840-talet och har hyst många celeber gäst inom sina väggar. Det var bland annat Alexander II:s sommarresidens och senare premiärminister Stolypins vistelseort under den siste tsarens tid. Efter revolutionen har slottet varit »konserverat» tills det togs i bruk för plantskydd. Slottets kök som infyses i en särskild byggnad är ett arkitektoniskt mästerverk byggt av Rossin. Det är uppfört i halvkräform med statyer och pelare.

Furstepalats som proletärhem.

Av ALMA BRAATHEN.

Senator Polozew's palats — numera semesterher för industriarbetare.

Sakta gassar och en svag vind sveper sakta fram då vi hoppa av spårvagnen och svänga in genom en lummig allé på Kammyin öströv. Här och var skymtar de gamla förmåliga furstepalatsen mellan det skira, ljusgröna lövverket och i de små kanalerna speglar vattnet en av svunnen glansperiod.

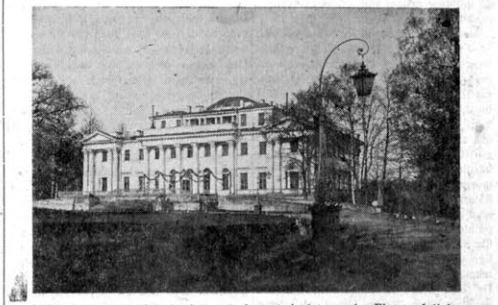
Vi befinna oss på Stenön utanför Leningrad där de gamla furstefamiljerna en gång levde sitt avskilda liv i förmålig prakt. De blåvitta slotten ligga där ännu och drömma om gångna minnen och en svunnen glansperiod. Eller ruva de kanske över sitt öde?

Vi närma oss ett av palatsen. Den vita marmorn skimrar i solskenet och de långa pelaraderna kasta blå skuggor. I detta palats bodde förr den lysande äldingen senator Polozew. Utanför palatset står ännu en staty av senatorns farmor baronessan Stigitz, vars familj var en av det forna Rysslands rikaste släkter. Det berättas, att när tsaren ville ha kredit i utlandet och inte själv kunde skaffa den fick han obetingad kredit genom en underskrift av någon av familjen Stigitz. Denne senator Polozew var själv mycket förmögen och hade många praktfulla slott förutom detta på Kammyin östrov. Det sägs att han under revolutionen grävde ned en stor del av sina skatter som ännu ligga gömda i parken. Vi öppna porten till det gamla palatset.

Lakejer i guldsmidna livrör, som skulle ha skyndat den besökande till mötes, utbil. I stället brusar ett sorl av hundratals röster emot en från ett av gemaken. Vi gå igenom den rymliga hallen där tunga speglar hänga och ett kinesiskt skåp står undanflyttat i ett hörn. Vi stå på mesterifrånande proletärer äta middag. Hela salen är fylld av bord vid bord där industriarbetare trängas kring sina ryska skaschas. Vi gå uppför de breda mattbelagda trapporna till en altan från vars balustrad vi iakttaga det sällsamma skådespelt. Det är år som en underlig dröm alltsammans! Denna sål som under århundraden varit skådeplats för lysande fester arrangerade för furstar och äldingar med hundrätaliga anor och vars utformer och toaletter i prakt kunde tävla

med den högsta aristokratiens ute i Europa — vad skulle väggarna säga om de kunde tala?

— En sådan syn har ni aldrig sett förr, tavaritsch? Ni må tro att vi äro lyckliga

Jordbruksvetenskapliga institutet är inrymt i det gamla Elagen-slottet.

som få vila ut och hämta krafter på ett sådant här ställe. Här är så vackert...

Jag vände mig hastigt om. Tankarna på vandalisering, förstörelse och bjärta kontraster försvann på ett ögonblick inför denna strålande klara blick som så öppet och frimodigt mötte min. Vi samtalade en lång stund, Dmitri Petrovitsch och jag, och medan han berättade fick den rörliga tavlan därnere ett annat innehåll. Om slottets första prakt blivit vandaliserad, kunde det nu bjuda på en skönhet av annat slag. I stället för lysande toaletter såg jag ungdomar klädda i ryska strobaskors med färgglada stibetjokors på nacken inbergripna i livligt samtal, förande en konversation av helt annat slag än sina förmåliga föregångare på platsen. De representerade den nya tiden, det nya Ryssland — ett målmedvetet, illusionensfritt släkte.

Tavaritsch Dmitri visar mig omkring i slottet. De små glassrummen och mindre lyxsalongerna ha inretts till sovrum för två à tre personer. Somliga rum vora utrustade med enkla turistsängar, andra med rikt utskurna prakttjuser stående på

Arbetet för plantskydd bedrivs med stor energi inom detta institut. Man utexperimenterar skyddsåtgärder mot insekter och skadliga djur. 40 miljoner hektar jord är sjuk på grund av de för-därbringande susliki (siselsläkter). Spe-

Fötter, ben och skor.

Damer, som ha det besvärligt med sina svårårande fötter och ben samt ha svårt att få passande skor, tag närmare reda på vad det lätta Freika-Wizard fotstödet av läder förmår uträtta och likaså hur den gummiifrå, tvätt- och stoppbara läderbräckstrumpan med samma namn verkar. — Se och prova också våra bekväma och på samma gång eleganta, ortopediska skor med extra läderpåknigar i hälften och förlängd bakklappa.

Lagerona
Kungsgatan 4, andra huset fr. Sturepl.

En bok om människor och föremål.

Nordiska museets och Skansens årsbok, som kommit ut i vår, innehåller bl. a. en översikt över de båda institutionernas öden och utveckling under förra året — författad av styresmannen professor Andreas Lindblom — som på ett fångslande sätt inför den intresserade i det bedrivna arbetet. Omkring denna redogörelse grupperas sedan ett antal artiklar av olika innehåll, ägnade åt var och en på sitt område ge vägledning och fördjupad intresse för de historiska bilderna som de bevarade gamla föremålen äro ämnade att åstadkomma.

Från Gunnar Mascoll Silverstolpes artikel om Stockholms slotts silverskåp från 1700-talet — som bl. a. berättar om hur Karl XII blandat måste söka efter några dusin silverartiklar, för att ha något att äta på vid sina fälttågshöj — till skildringarna av Skogaholms herrgård av Andreas Lindblom, Gösta Sel-

ling och Sigurd Wallin, Runstovens betydelse av Nils Lithberg och Ordets makt av Louise Hagberg — en historia om gamla medicinska besvärjelser — flera andra intressanta artiklar att förtiga, ger denna samling uppsatser en brokig bild av människornas beroende av och kärlek till sina »föremål» under tiderna, och de döda tingens viktiga plats, när det gäller äskådningar och livsformer. Ett ständigt växelspel mellan former och innehåll, minnen och tolkningar.

När de svenska bönderna, enligt biskopen, Olaus Magnus', berättelse på 1500-talet, använde de gamla runstavarna till väderleksalmanackor, och när våra svenska fövängar växa fram som ett resultat av bebyggarnas strävan att skaffa sig foderlöv men samtidigt på sina håll värddades som heliga offerlander, är detta endast ett par exempel bland otaliga på denna rika växelverkan.

Skansens årsbok utgör en av de förmåliga vilka tillfalla medlemmarna av Skansenföreningen, men kan av icke medlemmar köpas i bokhandeln för 5 kr. För alla vänner till Skansen och andra intresserade bör årsboken i sin nuvarande utformning vara en värdefull och välkommen publikation.

Bliv slank
och fri från reumatism.
Tag parafinbad (kontinentens mest använda badform) hos
ELEKTRO-MEDICIN INSTITUTET
Södra Kungstorget, 8 tr. Tel. N. 35 92.
Endast kvinnl. patienter.

Barnbrev.

En rysk skriftställare har till en fransk tidning insänt ett brev, skrivet av hans tretonåriga dotter, med den anmärkningen att brevet är »en absolut allmogligt typ».

Faderns mening med brevet publicerades är antagligen att visa, det normala barn växa upp även i Rysslands svåra förhållanden, och det är visst och sant anmärkningsvärt.

I vårt, t. v. lyckliga lottade land, ha vi andra svårigheter med barnen. Pianoklänket har märkbart avtagit tack vare radio och grammofon.

Man har det väl icke lätt i våra barns lek- eller rätt olika våra egna, för 30-60 år sen. Vi ritade gubbar på tapeterna och fick skam, vi lekte då med upp och nedvända pinnslott i matsalen, vi döpte, med dåligt samvete, en morot vackert klädd i en gardintrasa, vi slog kana och åkte skridskor.

cialister från institutet ha rest ut över hela landet och man beräknar att i år kunna rädda 12 miljoner hektar och nästa år 25 miljoner genom sina effektiva skyddsmedel.

Men vi återvända till Polozewpalatset. — Vi åro ungefär tre hundra människor som samtidigt få njuta vila och vederkvärlighet i detta palats, berättar kamratt Dmitri, och allt bekostas av våra förbund, vi ha rättighet att sitta på två veckor. En läkare har uppsikt över det hela och anordnar föreläsningar i aktuella frågor och så vidare. Vi föra ett härligt liv härute må till tro! Vi gymnastisera om morgnarna, bada, promenera, använda båtarna på kanalerna, sporta. Bättre kan man aldrig önska sig. Och när vi tänker på hur vi hade förr... Men nu ha vi alla lika rättigheter! Människor från alla möjliga yrken åro samlade här, själv å jag tärnkris från en högskola i Leningrad.

De flesta åro dock industriarbetare, men det finns åro sjömän, lärare och många andra. Palatset har varit proletarietens å två år.

Så förtäts Dmitri Petrovitch att berättat glatt och otvunget, han å absolut övertygad om de nya idernas ofelbarhet och framgång.

öka pengarnas värde — köp kooperativt

Veteranerna komma hem.

(Forts. fr. sid. 1). Järnvägar och banker får statshjälp, skall inte de som räddat världen åt demokratin och vunnit kriget också få sin gratifikation? Vi får gå till Washington och påminna om det. Parkbankarna i Washington kan inte vara hårdare än de år här hemma.

Så gav sig trehundra man iväg i gamla bilar och med lasttåg. Men när de kom fram märkte de, att också andra grupper revolterade och följde samma idé. Det var en hel armé. De organiserade den som en sådan och kallade den med ett öknamn B. E. F. (Bonus Expeditionary Force).

Nu har de slagit läger i sydöstra hörnet av Washington vid Anacostia. De år nåa tjugutusen. Överallt träffar man på nya luggligna trupper, som kommer in. Anacostia år som en gengångare av ett fältläger från den stora paradens

gar gömde vi bak pianot. Ingen lysnade till våra utmärkte musikprovisationer.

Men det släkte som var barn för 30-15 år sedan — några mycket äldre, andra yngre än den tretonåriga sovjetjlican — hade annat för sig. Jag följde deras långa landsvägsvandringar (utan cyklar) för att utforska hembygden, det var hembygdsvandring utanför skolan. Och dockorna, mer ålskade ju mera hemmagjord. Så var det förstas matlagning. Mamma, Pappa och Barn, kort sagt livet sett med nyvakna ögon. Men en dag — den åldsta var nio år — blev hela familjen, tanter, hembiträden och föräldrar mot entré förstas, inbjudna till fest i »ungdomsföreningen». Allt omsorgsfullt ordnat efter högsta mönster: kateder med vattenglas och blombukett för den årade föreläsaren, stolar i rader för publiken. Föredraget handlade om en resa till Norrland. Vi höll oss anständigt allvarssamma. »Mina årade åhörer». — Resten har jag glömt, utom en passus: »Vid S. station spottade jag enlign min moders råd tre gånger.» (Mamma rodnade i känslan av bristande ansvarskänsla och pedagogisk takt.) I Stockholm hade den nårige resanden omhändertagits av omtänksamma vänner.

Hon visades omkring och hade reda på sig, men kunde icke förmå att beträda slottets borggård. »Det kan genera ån kedrottningen.» Den hjärtlösa och opedagogiska moderna verdet mö främlingen som öjunda beundrade hemmets mest privata rabatter gjorde sig påmint, ty nåra andra kungliga personer ån sagornas spelade just ingen roll i barnens liv. Ja, sedan bjöds förfaslingen på musik, utförd med edgaffel på kakelugnskårm, och knäck utdelades för dess väl förhållande. Nog tyckte vi våra ungar var mycket begåvade! Och vilka föräldrar gömde å i sina lådor noveller, dikter, målningar och kompositioner utförda av deras geniala barn. Men barnen våxa upp till vanligt folk, som till sist ej förlösta och ej förmå mer ån »vi gamla». — Men varför hålla de ej offentliga tal som sovjetjlican? Somliga göra det, och till befrielse i pressen. Andra låta bli, och uppriktigt sagt, de ha min sympati. Det visar en nyttig självkritik. Ord, ord, ord, sade redan Hamlet, men dessa massor av tryckta och talade ord tycks ej kunna hjälpa vår stackars värld en smula. För ån den människan kommer, som på ett eller annat sätt råddas vår värld, med sin själks krafter.

Kära Tidevarv! Du år uppriskande vare sig man blir arg eller belåten. Du lever i alla fall. — Men medge att detta ryska barnbrev var lika puerilt som våra svenska barns. Tänk om deras brev skulle fylla pressen, som år svår nog åndå att dra igenom. Barnbrev — liksom vuxna människors brev — åro sällan värda trycksakvårten. Och det år inte nyttigt för barn att tro sig vara märkvärdigare ån andra människor. Deras skiftande lekar åro ständigt en spegel av de vuxnas värld. Konstigare år det inte. —

Malin Holmström-Ingers.

dagrar. Men i stället för tälten och de långa tjårpappsbarackerna bor man nu i små hyblen av gamla tidningar, lådor, spillror av packlårar och vad som helst som kan skyddas mot det värsta regnet. Pojkarna själva år också förändrade. Visserligen finnes ännu samma blandning av ansikten och dialekter, utfällningar, som rådråkrar engelska, pojkar från industristäder och provinnsstäder, från öster och väster, norr och söder. Men vi var ungdomar på den tiden. Nu år vi medelåldra människor med insjunkna ögon, marga kinder, bleka knotiga händer, sådana kinder som män får som har arbetat hårt en gång men nu fått vara utan arbete länge.

I Anacostialägers mitt år en stor plattform med en gammal talarstol av trä. Från den plattformen talar det från morgon till kväll. Den dagen jag såg den var det ett par medlemmar av arméns verkställande utskott på plattformen, en neger i vegamossa och en högväxt indian i full trustning. Åhörarna, negrer och vita, år packade emellan tillt och bråte. En storväxt man med insjunkna kinder talar. Han försöker tala om understöden men han kan inte hålla sig till ämnet. Innan han vet om det håller han på att tala om den allmänna ekonomiska situationen i landet.

— Här har vi jord, fabriker och maskiner, som producerar allt, som varenda man, kvinna eller barn i detta land behöver, från potatis till tvättmaskiner. Men allt år sönderbrutet, därför att det inte kan ge människan som arbetar nog pengar att köpa vad hon behöver. Ge oss pengar och vi skall köpa deras bröd och deras korn och bönor och deras elektriska iskäp och deras tvättmaskiner och radioapparater. Vi bjötkort dem minnsamt inte för att vi inte behöver såna saker. Men vi kan inte få ett arbete, som ger oss nog pengar att köpa för. Det år saken.

Och vart skall vi gå härifrån pojkar, vart skall vi gå härifrån. Den magre mannen, som nyss talat hade ett program, en annan karl, som hade organiserat armén sade att han skulle rösta med socialdemokraterna, om han inte trodde det var att kasta bort sin röst. Vart skall vi gå härifrån? Liksom hundra miljoner andra amerikaner vet dessa män i B. E. F. inte vart de skall gå, men pressade av hunger och bekymmer och förödmjukelse rör de sig framåt.

Understödsarméns ankomst tycks vara den första tillräggelse som kommit Washingtonborna att förstå att någonting år på färde utanför deras soliga, ombonade hem. I spårvegen i Anacostia stannade konduktören för att tala med mig.

— De säger att de tänker stanna här tills de får sitt understöd, om det också skulle dröja till 1945. Det år klart att de förtjånar det, men vad hjälper det alla andra, som år arbetslösa. Ohögligt att tänka på alla män, kvinnor och barn som svälter och måste tigga av välgörenheten, medan så mycket livs-förnödenheter kastas bort här i landet...

»En bok för journalister».

V i höll på att städa lådor och brännna brev och gamla tidningsurklipp innan vi skulle ge oss av bort för sommaren, då jag fick syn på en recension av den kunnige och begåvade danske journalisten Ole Cavling's bok »Journalistik», som utkom för ett par år sedan.

Som jag inte kunde erinra mig att jag läst boken skaffade jag mig den och tog den som »nattdof» en kväll. Och för att ni inte skall tro att nedanstående utdrag år något skoj från Grönköpings veckoblad, skall jag be få ange nåra av kapitelrubrikerna: Korrespondens i utlandet, Dameslott (Artiklar för damer), Referat, Sport, Överskrifter, Ombyrning och Korrektur. Rena mara facksaker alltså.

Jag hann fram till kapitlet om Dameslott. Men som jag fick till hjärtklappning där, måste jag stanna vid det. Läs självt!

Cavling berättar förr om »Daily Mail's skapare Alfred G. Harmsworth, som med denna tidning — vars första nummer utkom den 4 maj 1896 — kan sägas ha grundlagt det moderna journalistiken. Väst av allt och det som framkallade högljutt skrott bland Londons journalister på den tiden var att Harmsworth i Daily Mail för första gången hade tagit hänsyn till kvinnorna. Tidningarna hade fört utslutande varit förbehållna männen — man vände sig endast till en medlem av familjen. Men när Daily Mail i dag tryckes i över 1 miljon ex. pr dygn, beror upplagens storlek till stor del där på att Harmsworth den gången såg rätt. De flesta tidningar Jordan runt har nu artiklar för kvinnorna — och de få som ånnu strida emot, komma snart efter.

Som journalisterna ha kvinnorna också vunnit terräng i senare år. Det år endast naturligt att dessa speciella artiklar skrives av damer, då en man aldrig skulle kunna förstå vad det år som mest fångår kvinnornas uppmärksamhet. Som regel har också samtliga större redaktioner åtminstone en kvinnlig medarbetare, som redigerar en bestämd rubrik eller sida.

Vilka nyheter läser då kvinnorna helst? Hur skaffar man sig detta material? Och hur skrives det? Låt oss förutsätta att det rör sig om

Och så kommer 1932 års standard-konversation om jordbrukarna, som inte vill sälja äpplen, kål, lök och potatis, eftersom de inte får något betalt för det, om massor av färsk fisk som kastas överbord, vagnslaster med mjölk som hålls bort, medan småbarn gräter efter den.

En av spårvegpasagerarna vara från Texas, han hade just kommit tillbaka från en resa till hemorten. Han hade sett dem plöja ner årets öbågade bomullsskörd. Det finns mat, det finns kläder, det finns människlig arbetskraft, mänskliga hjärnor, sade han. Det måste också finnas något botemedel!

Om veteranernas understödsrörelse misslyckas, säger John Dos Passos till sist, år det därför att de inte har begär nog, inte för att de har fordrat för mycket.

Radioreparationer skall utföras av fackmän. Ring STOCKHOLMS RADIOSERVICE SÖ. 107 10.

nyheter till en hel damsida. Vi kan då dela materialet i två avdelningar: Societetsnytt och Hemmet. En god »kvinnsida» skall bestå av så många små artiklar som möjligt, och det skall läggas an på lokala nyheter, t. ex. föreläsningar, bröllop, födelser, skilsmässor, välgörenhetsbasarer, moder, skönhetsvård, hemkultur, sömnad, läkaredd, frågor och svar, matlagning samt »smaavink i den daglige husholdningen».

När det gäller att skaffa sig föreläsning- och bröllopsnyheter, lönar det sig att stå i ständigt kontakt med de större modemagasinerna, där stadens förmånare domer låta sig sina dräkter. Sömmerskor och frörsorgslöner åro också goda nyheter, hotell och begravningsbyråerna och rådhusets avdelning för borgenligt vigda. Håller man dessa förbindelser liv — och detta kan ske på många sätt — kan man alltid vara å jour med vad som händer i sällskapslivet.

Utmärkte artiklar för damer kan man göra av välgörenhetsbasarerna, där bourgeoisens förmånsta namn kommer de olyckligt ställda i samhället till hjälp. Här år något att göra av. Vem står i kommittén? Vilken står för arrangemangen och för försäljningen? Fotografier av de värdefullaste gåvorna, referat av själva dagen och slutligen meddelande om hur mycket som kom in till de fattiga!

Redaktör Cavling's två sidor om modeartiklar hoppas jag över, och går vidare:

Vad som intresserar de flesta kvinnor år skönhetsvård.

Hur blir min hy ren och frisk? Så börjar hälften av alla de brev en kvinnoredaktion får mottaga till »frågor och svar»-spalten.

Tag med i vart nummer så mycket ni kan på plats till om sådana spörsmål — det förtälar aldrig att göra sin verkan.

Kom ihåg att skönhetsvård år beroende av hälsovård. Er hy blir aldrig frisk om ni inte har magen i ordning! Det år en känd sak att åla människor, och särskilt kvinnorna, ålskar att låsa om sjukdomar, varför damsidan icke bör sakna en riktig läkareartikel.

Hemkultur år endast något värd om en fackman skriver därom. Frågor om — här måste jag citera redaktör Cavling på hans eget modersmål — hvorledes man bedst dröber Lus på Kaktus, och hvilke Älvarier Sörløher bedst yngler i, ma bevaras av en, der er fortrolig med disse Spøragsmaal.

Vilket hemst öde, tänkte jag, att vara karl och tro kvinnan vara så'n — och ändå vara tvungen gifla sig med en av dem!

Elsa Svartengren.

Norrköpingskretsen

av Fogelstadförbundet anordnar utfärd till Ålberga söndagen den 17 juli 1932. Anmälningar om deltagande mottagas t. o. m. måndagen den 11 juli av fru Lilian Löwenadler, Byebäck 2, Kneippbadet.

TIDEVARVET

REDAKTION: Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10-12. EXPEDITION: Telefon 182 43. Konstorsid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiron 15 44. PRENUMERATIONSPRIS: För helår kr. 6:-, halvår kr. 3:-, kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 Öre. ANNONSPRIS: I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1932 Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A.-B.

Köp Edra Hälsovårdsartiklar för KVINNOHYGIEN FÖRLOSSNING HAVANDESKAP BARNVÅRD hos KIFA 31 Regeringsgatan 31